

SANKT PEDERS KIRKE

Søndre Landevej 63K, Pedersker, 3720 Aakirkeby

Udvendige facader
Tilstand

Kalk og plast

NIELS-HOLGER LARSEN
MAJ 2014

Orientering

De udvendige facader har i en del år været i en noget dårlig stand med løs kalk og småskader.

Der blev i 2011 udført en prøve på afrensning og kalkning, hvorfra der foreligger en særlig beskrivelse. Man blev den gang enige om at den valgte metode skulle anvendes etapevis på facaderne rundt om hele kirken. Prøven blev udført på nordsiden mellem skib og tårn.

Det blev ikke den gang undersøgt nøjere, hvordan tilstanden var på tårnet og kun sporadisk på de øvrige sider.

I de seneste år er tilstand med afskalninger og skader øget, og der blæser af og til større flager ned fra især tårnet. Dette er selvfølgelig uholdbart for facaderenes vedligeholdelse, skæmmende og kan være farligt med nedfaldende flager.

Der er derfor et udtalt ønske fra menighedsrådet om at få forfaldet standset.

Ved en nærmere gennemgang for nylig blev det konstateret, at de nedfaldne flager fra tårnets øverste del på kamtakkerne bestod af tykke lag maling, og ikke kalk, som længere nede på facaderne.

Ved nærmere eftersyn med foto og kikkert kan det ses, at der flere steder findes disse malingslag. Skal det nærmere undersøges skal det ske fra lift eller stillads – dette er endnu ikke gjort.

Hvor der er kalket er fremgangsmåden med afrensning og genopbygning af småskader med en efterfølgende kalkning forholdsvis ukompliceret.

Afrensningen af malingslagene er formentlig langt vanskeligere, og der skal være skjulte skader eller opstå skader ved en afrensning. Dette bør afprøves.

Det ser ud til at være på kamtakkeren og noget ned ad tårnets vestsider, der er malet. Der gælder også Våbenhuset og skorsten.

Skorsten på våbenhuset – er tydeligvis malet.

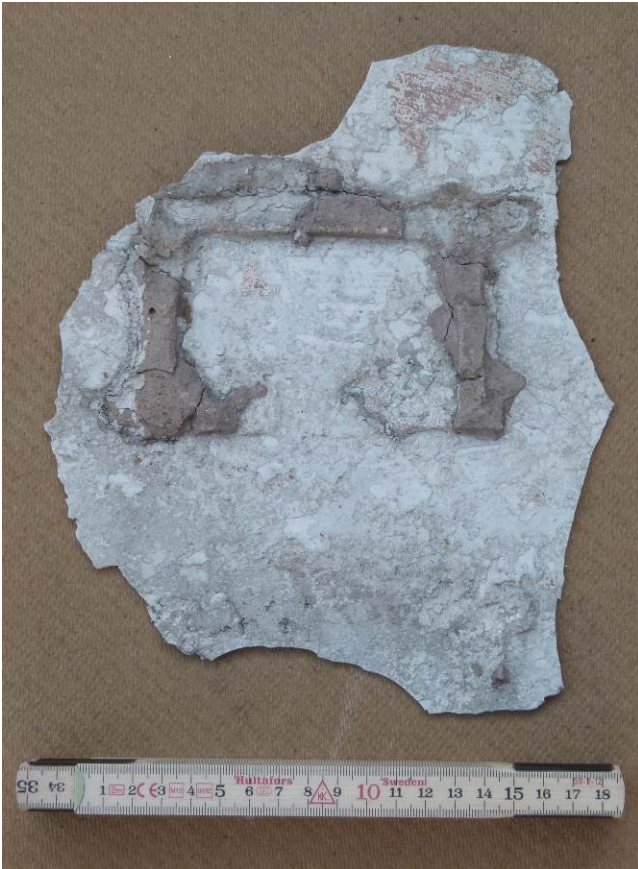

Flage af maling – nubret og krakkerleret.

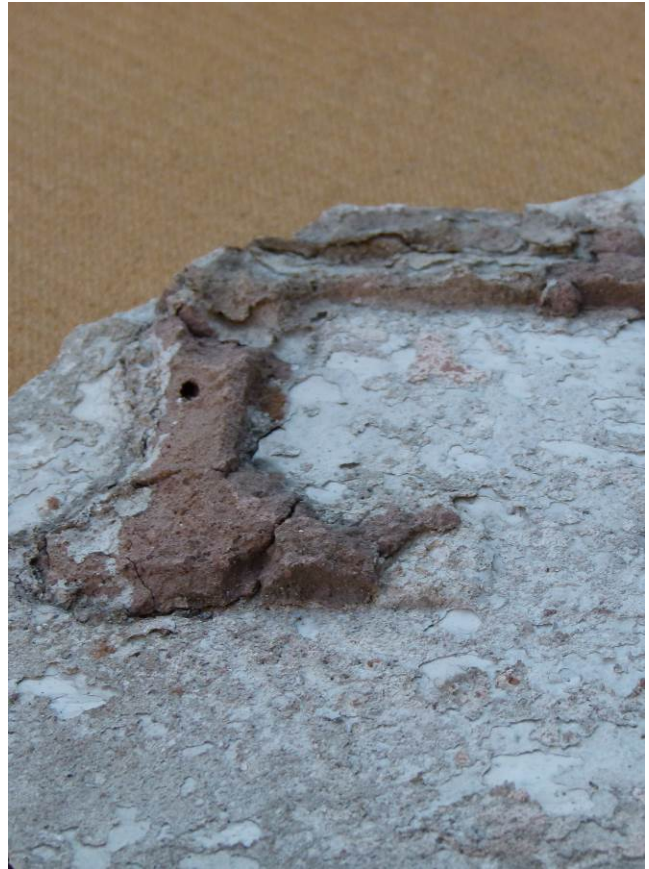

Der er mindst to lag, som "slipper".

De nedblæste flager er elastiske og brænder med en sodende flamme, der klart viser at der er tale om maling – dog uvist hvilken type.

Bagside af nedfalden flage.

Mørtelfuge klæbet fast i maling.

Malingen har nogle steder god vedhæftning til underlaget – især, hvor ældre kalklag er meget tynde eller har været helt væk.

Der ses blandt andet, at ældre fuger er trykket med ud. Der er tale om gamle fuger fra senest omkring 1920, men måske endnu ældre – det er en rødlig bornholmsk cement.

Konklusion

Malingen har især to uheldige følger.

Dels kan indtrængt fugt ikke udtørre, hvilket nedbryder mørtlen i fugerne, samt er medvirkende til frostsprængninger.

Dels er en ny behandling med kalkning umulig. Den skal derfor fjernes.

Problemet er erfaringsvis, at malingen har vekslende vedhæftning, og kan sine steder være vanskelig af få afrenset uden af skade murstenoverfladerne.

Såfremt der skal beregnes en realistisk pris vil det være hensigtsmæssigt at udføre et forsøg fra lift, og efterfølgende udarbejde en egentlig projektbeskrivelse.

Niels-Holger Larsen, 7.5.2014